

GUIA DIDÀCTICA DEL CURS D'HISTÒRIA

Visitem cases singulars

L'evolució històrica dels espais privats a Canet de Mar

Docent: Carles Sàiz i Xiqués
Curs 2019-2020. UNED Sènior
UNED Província Barcelona - Canet de Mar

1. PRESENTACIÓ DE LA GUIA

Visitem cases singulars. L'evolució històrica dels espais privats a Canet de Mar és un nou curs d'història local que té com a fil conductor l'habitatge al llarg dels segles.

Aquesta guia didàctica comença amb una petita introducció. A continuació s'indiquen les condicions necessàries de l'estudiant per a cursar l'assignatura, es presenten els objectius del curs, la programació dels continguts de la matèria i l'avaluació del curs.

I per tancar la guia, s'adjunten unes recomanacions bibliogràfiques per qui vulgui complementar els continguts de l'assignatura.

2. INTRODUCCIÓ GENERAL A LA MATÈRIA

Les cases han estat espais vius i en transformació constant al llarg de la història. Les llars han evolucionat amb el pas dels anys a mesura que la societat ha anat experimentant canvis. Si la resistència de les construccions determina el seu valor arquitectònic singular, el contingut dels seus interiors, ens permet analitzar també, antropològicament, com vivien els canetencs de segles ençà.

L'excel·lència del patrimoni arquitectònic de Canet de Mar, amb cases amb una cronologia que va des del segle XI fins a l'actualitat, ens ajudaran a conèixer la història del municipi ja que, juntament amb la documentació, són els testimonis més propers del nostre passat.

Aquest curs d'història se centrarà en l'evolució del model de casa dels canetencs. Començarem per les vil·les romanes documentades al terme de Canet. Seguirem amb les restes de les construccions tardo antigues. Ens situarem en el Canet Medieval fins a configurar el primer enfilall de masos gòtics tardans i les primeres cases de cós al segle XVII i XVIII que configuren els primitius carrers de Canet i la primera xarxa urbana.

En la segona part del curs entrarem de ple en l'etapa contemporània amb el creixement demogràfic i les grans construccions del segle XIX i XX que portaran els serveis a les cases i, per tant, la modernitat al poble. És l'època de les cases modernistes de finals de segle XIX i les noucentistes de principi de segle XX i les postmodernes dels anys 50 i 60 del segle passat.

El curs **Visitem cases singulars. L'evolució històrica dels espais privats a Canet de Mar** es marca com a objectiu oferir als seus alumnes els coneixements necessaris per aprendre a estimar el patrimoni de Canet de Mar i la seva història i despertar el sentiment de pertinença al territori.

2. OBJECTIUS

- Aprofundir en el coneixement de la història de Canet de Mar a través de les cases més paradigmàtiques.
- Posar en valor els elements més identitaris de Canet de Mar.
- Generar consciència de poble i contribuir a conèixer, preservar, conservar i difondre el patrimoni arquitectònic.
- Crear debats sobre l'estat del nostre patrimoni.

3. REQUERIMENTS PREVIS

No caldrà tenir coneixements d'història, ni d'història de l'art, ni tenir coneixements de la història i el patrimoni de Canet de Mar. Evidentment, si es tenen, ens proporcionaran una millor entesa dels continguts plantejats, però no és imprescindible.

Els alumnes podran emprar com a suport tot el ventall de possibilitats que ofereix internet per complementar l'assignatura i es disposarà també d'una oferta bibliogràfica per ampliar els seus coneixements.

D'altra banda, al final de curs es lliurarà un dossier on es sintetitzen tots els continguts exposats.

4. MITJANS I ACTIVITATS

El curs estarà dividit en 15 sessions de dues hores, de les quals es combinaran les lliçons introductòries a l'aula amb les sortides per visitar diferents cases històriques de Canet de Mar.

Durant les classes s'utilitzaran diferents recursos visuals i també els que ofereixen les noves tecnologies de geolocalització dels edificis. A través de google maps i l'street view podrem acostar-nos virtualment a les obres per comentar-les i analitzar-les i posar, d'aquesta manera, el coneixement en comú.

5. CONTINGUTS

SESSIÓ 1: (2 hores):

Introducció a l'assignatura. La casa, un element identitari

Les cases romanes. Espais de producció agrària. La vila de can Bigues de Canet.

Les cases durant l'antiguitat tardana. Espais de supervivència, espais periples.

La fortalesa medieval de l'Aubó: Del Mas Turrís a la Casa Forta de Canet. Espais defensius

SESSIÓ 2: (2 hores):

Visita guiada a l'antiga Casa Forta de Canet

SESSIÓ 3: (2 hores):

La borda: d'espai de supervivència a patrimoni íntim i familiar.

Els primers masos com a unitats d'explotació agrària. S. XIV - S. XVI. Estructura i distribució de l'habitatge i espais dedicats a l'activitat agrícola. La sala com a punt de trobada. Elements singulars de les masies: els treballs de pedra: portes d'entrada, brancals, festejadors, cuina i forn i mobiliari. Les masies fortificades del segle XV i XVI.

SESSIÓ 4: (2 hores):

Visita guiada a una casa del segle XVI

SESSIÓ 5: (2 hores):

El creixement urbà de Canet de Mar: del segle XVII al segle XVIII. Les cases de poble del segle XVII i les cases magatzem dels navegants del segle XVIII. L'evolució dels espais privats i els canvis arquitectònics en les façanes de la porta de dovella a la llinda plana o rebaixada. Els magatzem de planta baixa i l'aparició de les sales alcova del primer pis.

SESSIÓ 6: (2 hores):

Visita guiada a una casa del segle XVII

SESSIÓ 7: (2 hores):

Visita guiada a una casa del segle XVIII

SESSIÓ 8: (2 hores):

Les cases d'indians o "americanos": Un model de mansió colonial en el Canet de finals de segle XIX. Analitzem la distribució interior de les cases indies. El pati com a punt de trobada familiar. Les estances de rebuda. La decoració de policromia. Els grans menjadors, les tribunes de la façana i les torres que coronen els espais superiors.

SESSIÓ 9: (2 hores):

Visita guiada a una casa d'indians

SESSIÓ 10: (2 hores):

El modernisme. Les cases d'estiueig del Canet de Mar d'entre segles. Les primeres estances dedicades a banys. El mobiliari exclusiu i l'aparició dels terres hidràulics, estucs planxats, vitralleries i elements ceràmics d'autor en els interiors. Les arts total.

SESSIÓ 11: (2 hores):
Visita guiada a una mansió modernista

SESSIÓ 12: (2 hores):
El noucentisme. El retorn a l'equilibri classicista. La racionalitat decorativa. De la corba a la línia recta. Les mansions noucentistes i el noucentisme popular aplicat a les cases de còs. L'arribada de l'electricitat, el gas, l'aigua corrent i el clavegueram al poble.

SESSIÓ 13: (2 hores):
Visita guiada a una mansió noucentista

SESSIÓ 14: (2 hores):
De la postguerra al Moviment Modern. L'habitatge de subsistència. D'un noucentisme de postguerra a l'arribada dels primers pisos del racionalisme tardà.

SESSIÓ 15: (2 hores):
Visita guiada a una casa racionalista

6. BIBLIOGRAFIA

- ALCALDE, S; CARBONELL, M; MARTÍ, G; PÈREZ, R; SÀIZ, C: *L'ermita de Sant Pere de Romeguera (segles X-XV). Els orígens de Canet de Mar*. Canet de Mar: Col·lecció Estudis de Patrimoni, 2013
- SÀIZ I XIQUÉS, Carles: *La Passejada... per la història de Canet*. Canet de Mar, Edicions Els 2 Pins, 1997
- SÀIZ I XIQUÉS, Carles: *Guia Històrica de Canet de Mar*. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, 2002
- SÀIZ I XIQUÉS, Carles (2005): "Vestigis romans localitzats a l'actual terme de Canet i els seus voltants. A: *El Sot de l'Aubó*, núm. 11, p. 6-11
- SÀIZ I XIQUÉS, Carles: *Lluís Domènech i Montaner (1848-1923). El llegat arquitectònic, polític i cultural a Canet de Mar*. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, 2008.
- SÀIZ, Carles (Co): *Canet de Mar. Història i arquitectura*. Canet de Mar: Edicions Els 2 Pins, Centre d'Estudis Canetencs, Ajuntament de Canet de Mar, 2009.

7. AVALUACIÓ

L'avaluació d'aquesta assignatura respon als principis de la valoració contínua.

Els principals elements per avaluar l'aprenentatge seran l'assistència a més del 80% de les classes lectives i la participació de l'alumne/a en l'aula.

Aquest curs de 30 hores es reconeix amb 1 crèdit universitari CTS i també és pot convalidar com a activitat de formació permanent per als docents del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.